O‘ZBEKISTONRESPUBLIKASI OLIY VA O‘RTA MAXSUS

VAZIRLIGI

QARSHI MUHANDISLIK-IQTISODIYOT INSTITUTI

Ro‘yxatgaolindi:
№ 331
2022 yil “18” 08

“TASDIQLAYMAN”
O‘quv ishlari bo‘yicha prorektor
Bozorov O.N.
“29” 08 2022 yil

KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIK
fanining

ISHCHIO‘QUVDASTURI

Ta’lim yo‘nalishi: *5410700*– Yer kadastri va yerdan foydalanish

Qarshi-2022 y

Fanning ishchi o'quv dasturi o'quv, ishchi o'quv reja va o'quv dasturga muvofiq ishlab chiqildi.

Tuzuvchi: *Tursunov I.E.-"Biznes va innovatsion menejment" kafedrasi dotsenti*

Fanning ishchi o'quv dasturi «Biznes va innovatsion menejment» kafedrasining 2021 yil 16 avgust1-son yig'ilishida muhokamadan o'tgan va "Iqtisodiyot" fakulteti Kengashida muhokama qilish uchun tavsiya etilgan.

Kafedra mudiri ____________

Fanning ishchi o'quv dasturi «Biznes va innovatsion menejment» kafedrasi yig'ilishida (bayonnoma №__, 2022 yil __ avgust), "Iqtisodiyot" fakulteti Uslubiy Komissiyasida (bayonnoma №___, 2022 yil ___ avgust) va institut Uslubiy Kengashida (bayonnoma № 1 , 29 08 2022 y.) muhokama etilgan va o'quv jarayonida foydalanishga tavsiya qilingan.

O'quv-uslubiy boshqarma boshlig'i ____________ **dots. Sh.Turdiyev**

Fakultet uslubiy kengashi raisi ____________ **dots. A.B.Qurbonov**

Kirish

Xozirgi kunda mamlakatimizda kichik biznes va tadbirkorlikni rivojlantirishga aloxida e'tibor berilmoqda. Chunki, kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirish davlatimiz iqtisodiy siyosatining strategik vazifasidir. Bugungi kunda ushbu soha nafaqat iqtisodiyotning o'sish suratlarini jadallashtirishda, balki mamlakatimiz uchun nixoyatda muhim bo'lgan bandlik va aholi daromadlarini oshirish masalararini hal etishda xam yetakchi o'rin tutmoqda.

Islohatlarni chuqirlashtirish sharoitida iqtisodiy, moliyaviy va kadrlar strategiyasini hamda unga mos tashkiliy-boshqaruv tuzilmalarini samarali ishlab chiqish xar qanday korxonaning raobat ustunliklarini ta'minlash muhim ahamiyat kasb etadi. "Kichik biznes va xususiy tadbirkorlikning roli va o'rin tobora mustahkamlanib borayotganining o'zi iqtisodiyotimizning tarkibida bo'layotgan ijobiy o'zgarishlardan dalolat beradi. Mamlakatimizda kichik biznes va xususiy tadbirkorlikning rivojlantirishni yangi bosqichlarga kutarishni nazar da tutadi.

Fanning maqsadi va vazifalari

Fanni o'qitishning maqsadi - kichik biznes va xusuiy tadbirkorlikning mohiyati, ularning milliy iqtisodiyotimizni rivojlantirishdagi o'rni va aholining bandlik muammosini hal etishdagi roli tug'risida nazariy hamda amaliy lrofessional bilimini shaqllantirishdir.

Fanning vazifasi - ijtimoiy-iqtisodiy va xududiy shart sharoitlarni, maqsadlarni, texnologiyalarni, bozor va raobat muxitini tahlil qilishni, ishbilarmonlik xavfini hisobga olgan holda biznesning faoliyat yuritishning ustuvor yunalishlarini aniqlash, korxona miqiyosida iqtisodiy samaradorligini oshirish yullarini va uni amaliyotda qo'llash mexanizmini kuo'rib chiqishdan iborat.

Fan bo'yicha talabalarning bilimi, ko'nikmasi va malakasiga qo'yiladigan talablar

«Kichik biznes va tadbirkorlik» o'quv fanini o'zlashtirish jarayonida amalga oshiriladigan masalalar doirasida bakalavr:

- kichik biznes va xususiy tadbirkorlikning mohiyati va mazmuni;
- kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni iqtisodiyotda tutgan o'rni;
- kichik biznes va tadbirkorlik faoliyatini tashkil etishni;
- kichik biznes va tadbirkorlik faoliyatini rejalashtirish va tahlil etishni;
- kichik biznes va tadbirkorlik faoliyatini boshqarishni;
- kichik biznes va tadbjrkorlikni bank, soliq, sug'urta, bojxona kabi tashkilotlar bilan munosabatlarini;
- kichik biznes va tadbirkorlik faoliyati samaradorligini oshirish yullarini xaqida *tassavvurga ega bo'lishi;*
- mamlakatimizda kichik biznes va tadbirkorlikni rivojlantirishning o'ziga xos xususiyatlarini;
- kichik biznes va tadbirkorlikning tashkiliy-xuquqiy asoslarini hamda ularni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash masalararini;
- kichik biznes va tadbirkorlik faoliyatini tashkil etish, rejalashtirish, boshqarish, ularning moliyaviy faoliyati va kredit bilan ta'minlash shaqllarini;
- kichik biznes va tadbirkorlik subyektlarining bank, soliq va audit bilan bo'ladigan aloqalarini, axborot bilan ta'minlash usullarini va iqtisodiy samaradorligini oshirish yullarini *bilishi va ulardan foydalana olishi;*
- yangi korxonani tashkil etish;
- uni davlat royxatidan o'tkazish va litsenziya olish tartibi;

- texnik-iqtisodiy asoslash va va biznes-reja ishlab chiqishni;
- kichik korxonani boshqarish;
- kichik korxonalar faoliyatini iqtisodiy tahlil qilish;
- kichik biznes va tadbirkorlik subyektlarida marketing faoliyatini tashkil etishning uslubiy asoslari boyicha *ko'nikmalarga ega bo'lishi kerak;*
- kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni belgilovchi mezonlar xakida, kichik biznes va tadbirkorlikni davlat tomonidan qo'llab - quvvatlash xakida, kichik biznes va tadbirkorlikni davlat tomonidan qo'llab - quvvatlashning xorijiy mamlakatlar tajribasi hamda kichik biznes va tadbirkorlik subyektlarini soliqqa tortish, ulardan olinadigan soliq turlari va soliq imtiyozlari xakida, kichik biznes va tadbirkorlik faoliyatining iqtisodiy samaradorligini oshirish boyicha *malakalarga ega bo'lishi kerak*

Fanning o'quv rejasidagi boshqa fanlar bilan o'zaro bog'liqligi va uslubiy jixatdan uzviyligi

"Kichik biznes va tadbirkorlik" tanlov fani hisoblanib, barcha ta'lim yunalishlariga 7-semestrda o'qitiladi.

Bu dasturni amalda bajarish uchun talabalar "Statistika", "Marketing", "Moliya", "Iqtisodiy-matematik usullar va modellar", "Biznesga kirish", "Menejment", "Biznes asoslari", "Investitsion tahlil" fanlaridan yetarlicha ma'lumotga ega bo'lishlari lozim.

Fanning ishlab chiqarishdagi o'rni

Bozor tuzilmalarining ishlashi va rivojlanishi, ishlab chiqaruvchilarning iqtisodiy faoliyati, iste'molchilarning bozordagi xarakati, davlatning bozorni tartibga solish usullari kichik biznes va tadbirkorlik fanining tarkibi qismlarini tashkil etadi.

Shuning uchun kichik biznes va tadbirkorlik fani umumiqtisodlik fanlar blokining asosiy fanlaridan biri hisoblanadi.

Fanni o'qitishdagi zamonaviy axborot va pedagogik texnologiyalar

Talabalarning "Kichik biznes va tadbirkorlik" fanini o'zlashtirishlari uchun ilg'or va zamonaviy usullardan foydalanish, yangi informatsion- pedagogik texnologiyalarni tatbiq qilish muhim ahamiyatga egadir.

Fanni o'zlashtirishda darslik, o'quv va uslubiy qo'llanmalar, o'quv- uslubiy majmua, ma'ruza matnlari, tarqatma materiallar, elektron materiallar, virtual stentlardan foydalaniladi.

Mavzularni o'tishda "insert", "blits-surov", "klaster", "aqliy xujum" kabi usul va texnikalardan keng foydalaniladi. Amaliy va seminar darslarda "zig-zak", "gurux bo'lib ishlash", "insert", "koop-koop" kabi pedagogik texnologiyalardan foydalaniladi.

Shaxsga yo'naltirilgan ta'lim. Bu ta'lim o'z mohiyatiga ko'ra ta'lim jarayonining barcha ishtirokchilarini to'laqonli rivojlanishlarini ko'zda tutadi. Bu esa ta'limni loyihalashtirilayotganda, albatta, ma'lum bir ta'lim oluvchining shaxsini emas, avvalo, kelgusidagi mutaxassislik faoliyati bilan bog'liq o'qish maqsadlaridan kelib chiqqan holda yondoshilishni nazarda tutadi.

Tizimli yondoshuv. Ta'lim texnologiyasi tizimning barcha belgilarini o'zida mujassam etmog'i lozim: jarayonning mantiqiyligi, uning barcha bo'g'inlarini o'zaro bog'langanligi, yaxlitligi.

Faoliyatga yo'naltirilgan yondoshuv. Shaxsning jarayonli sifatlarini shakllantirishga, ta'lim oluvchining faoliyatni aktivlashtirish va intensivlashtirish, o'quv jarayonida uning barcha qobiliyati va imkoniyatlari, tashabbuskorligini ochishga yo'naltirilgan ta'limni ifodalaydi.

Dialogik yondashuv. Bu yondoshuv o'quv munosabatlarini yaratish zaruriyatini bildiradi. Uning natijasida shaxsning o'z-o'zini faollashtirishi va o'z-o'zini ko'rsata olishi kabi ijodiy faoliyati kuchayadi.

Hamkorlikdagi ta'limni tashkil etish. Demokratik, tenglik, ta'lim beruvchi va ta'lim oluvchi faoliyat mazmunini shakllantirishda va erishilgan natijalarni baholashda birgalikda ishlashni joriy etishga e'tiborni qaratish zarurligini bildiradi.

Muammoli ta'lim. Ta'lim mazmunini muammoli tarzda taqdim qilish orqali ta'lim oluvchi faoliyatini aktivlashtirish usullaridan biri. Bunda ilmiy bilimni obyektiv qarama-qarshiligi va uni hal etish usullarini, dialektik mushohadani shakllantirish va rivojlantirishni, amaliy faoliyatga ularni ijodiy tarzda qo'llashni mustaqil ijodiy faoliyati ta'minlanadi.

Axborotni taqdim qilishning zamonaviy vositalari va usullarini qo'llash - yangi kompyuter va axborot texnologiyalarini o'quv jarayoniga qo'llash.

O'qitishning usullari va texnikasi. Ma'ruza (kirish, mavzuga oid, vizuallash), muammoli ta'lim, keys-stadi, pinbord, paradoks va loyihalash usullari, amaliy ishlar.

O'qitishni tashkil etish shakllari: dialog, polilog, muloqot hamkorlik va o'zaro o'rganishga asoslangan frontal, kollektiv va guruh.

O'qitish vositalari: o'qitishning an'anaviy shakllari (darslik, ma'ruza matni) bilan bir qatorda – kompyuter va axborot texnologiyalari.

Kommunikatsiya usullari:tinglovchilar bilan operativ teskari aloqaga asoslangan bevosita o'zaro munosabatlar.

Teskari aloqa usullari va vositalari: kuzatish, blits-so'rov, oraliq va joriy, yakunlovchi nazorat natijalarini tahlili asosida o'qitish diagnostikasi.

Boshqarish usullari va vositalari: o'quv mashg'uloti bosqichlarini belgilab beruvchi texnologik karta ko'rinishidagi o'quv mashg'ulotlarini rejalashtirish, qo'yilgan maqsadga erishishda o'qituvchi va tinglovchining birgalikdagi harakati, nafaqat auditoriya mashg'ulotlari, balki auditoriyadan tashqari mustaqil ishlarning nazorati.

Monitoring va baholash: o'quv mashg'ulotida ham, butun kurs davomida ham o'qitishning natijalarini rejali tarzda kuzatib borish. Kurs oxirida test topshiriqlari yoki yozma ish variantlari yordamida tinglovchilarning bilimlari baholanadi.

"Kichik biznes va tadbirkorlik"fanidan mashg'ulotlarning mavzular va soatlar bo'yicha taqsimlanishi:

Umumiy o'quv soati	54 soat
Shu jumladan:	
Jami auditoriya soatlari	36 soat
Ma'ruza	18 soat
Amaliy mashg'ulotlar	18 soat
Mustaqil ta'lim	18 soat

№	Mavzu, bo'lim nomi	Ma'ruza	Amaliy mashg'ulot	Mustaqil ish

1.	**Kichik biznes va tadbirkorlikning mohiyati va mazmuni.** Kichik biznes va tadbirkorlik tushunchalari. Kichik biznes va tadbirkorlikning mohiyati. Kichik biznes va tadbirkorlik faoliyatining iqtisodiy, ijtimoiy va xuquqiy asoslari. Kichik biznes va tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirishning maqsadi va vazifalari. Kichik biznes va tadbirkorlikni iqtisodiyotda tutgan o'rni.	2	2	2
2.	**Kichik biznes va tadbirkorlik faoliyatining turlari va shakllari** Tadbirkorlik turlari. Ishlab chiqarish tadbirkorligi. Innovatsion tadbirkorlik. Ilmiy texnik tadbirkorlik. Tovar ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatish boyicha tadbirkorlik. Tijorat tadbirkorligi. Moliyaviy tadbirkorlik. Maslaxat tadbirkorligi. Maslaxat xizmatlari. Tadbirkorlik shakllari. Yakka tartibdagi tadbirkorlik. Xususiy tadbirkorlik. Oilaviy tadbirkorlik. Firmalar. Ma'suliyati cheklangan va cheklanmagan jamiyatlar. Aksiyadorlik jamiyati. KorloratsiY. Xolding komlaniY. Davlat korxonalari. Konsern. Konsorsium. Koolerativ. Kartel. Sindikat. Venchur korxonalar. Injiniring korxonalar.	2	2	2
3.	**Kichik biznes va tadbirkorlik faoliyatini tashkil etish va boshqarish.** Kichik biznes va tadbirkorlik korxonalarini tashkil etish va davlat royxatidan o'tkazish tartibi. Kichik biznes subyektlarini bank, soliq va moliya muassasalaridan royxatdan o'tkazish uchun zarur xujjatlar, ularning mazmuni. Kichik biznes subyektlarining bankrotliligi. Kichik biznes va tadbirkorlik subyektlarini qayta tashkil etish va yopish tartibi. Kichik biznes va tadbirkorlik korxonalariga litsenziya berish tartibi. Kichik biznes va tadbirkorlik korxonalariga litsenziya beruvchi tashkilotlar. Kichik biznes va tadbirkorlik faoliyatini boshqarishning maqsadi va vazifalari. Kichik biznes va tadbirkorlik korxonalari boshqaruvining tashkiliy tuzilmalari. Kichik biznes va tadbirkorlik subyektlarini boshqarish usullari va qarorlar qabul qilish jarayoni.	2	2	2
4.	**Kichik biznes va tadbirkorlik subyektlarida marketing faoliyatini tashkil etish** Kichik biznes va tadbirkorlik faoliyatida marketingning ahamiyati. Marketing - biznes falsafasi. Marketingning boshqaruv funksiyasi. Bozorni tanlash. Tadbirkorlik faoliyatida bozor segmentatsiyasining ahamiyati. Bozor segmentatsiyasining xususiyatlari. Bozorni segmentlashni tashkil etish. Bozordagi maqsadli segmentni tanlash. Bozor imkoniyatlarida biznesdagi kuchli tomonlarning muvofiqligi. Tovarning hayotiylik davri. Kichik biznes va tadbirkorlik tizimida reklama faoliyatini tashkil etish. Kichik biznes va tadbirkorlik faoliyatida marketing tadqiqotlaridan foydalanish. Kichik biznes va tadbirkorlik faoliyati uchun marketing dasturini ishlab chiqish.	2	2	2
5.	**Kichik biznes va tadbirkorlik faoliyatini rejalashtirish.** Kichik biznes va tadbirkorlik faoliyatini rejalashtirishning maqsadi va vazifalari. Kichik biznesni va tadbirkorlikni rivojlantirishda biznes-rejaning ahamiyati. Biznes-rejaning mohiyati, mazmuni va tuzish zaruriyati. Biznes-rejaning asosiy bo'limlari. Biznes-rejani bajarilishini nazorat qilish. Kichik biznes va tadbirkorlik faoliyatini	2	2	2

	rejalashtirishni takomillashtirish. Kichik biznes va tadbirkorlik faoliyatini iqtisodiy tahlil qilishning maqsadi va vazifalari. Kichik biznes va tadbirkorlik korxonalari faoliyatini olerativ va strategik tahlil qilish. Kichik biznes va tadbirkorlik korxonalari faoliyati samaradorligi tahlili.			
6.	**Kichik biznes va tadbirkorlik subyektlariga xizmat ko'rsatuvchi bozor infratuzilmalari** Infratuzilmaning mohiyati. Kichik biznes va tadbirkorlik subyektlariga xizmat ko'rsatuvchi bozor infratuzilmasi turlari. Brokerlik idoralari, ulgurji va chakana savdo tuzilmalari, lizing, konsalting va sug'urta komlaniyalari, bojxona xizmati, axborot - maslaxat markazlari, injinering va auditorlik firmalari. O'zbekistonning bank-moliya tizimi. Bank-moliya sohasidagi o'zgarishlar. Banklarning asosiy oleratsiyalari. Kichik biznes va tadbirkorlikni rivojlantirishda banklarning roli. Banklardan kredit berish tartibi. O'zbekistonda soliq tizimi. Umumdavlat va maxalliy soliqlar. Soliq yukini kamaytirishga qaratilgan soliq siyosati. Kichik biznes va tadbirkorlik subyektlarini soliqqa tortish. Kichik biznes va tadbirkorlik subyektlaridan olinadigan soliq turlari. Kichik biznes va tadbirkorlik subyektlaridan soliq olish qoidalari va soliq imtiyozlari.	2	2	2
7.	**Kichik biznes va tadbirkorlik subyektlarining moliyaviy faoliyati tahlili** Kichik biznes va tadbirkorlik subyektlarining moliyaviy faoliyati ko'rsatkichlari. Kichik biznes va tadbirkorlik subyektlarining asosiy moliyaviy xujjatlari. Balans. Kichik biznes va tadbirkorlik subyektlari moliyaviy faoliyatini tahlil qilish. Moliyaviy tahlilning turlari va ularni o'tkazish uslublari. Kichik biznes va tadbirkorlikda moliyaviy rejalashtirishning mohiyati, maqsadi va asosiy ko'rsatkichlari. Kichik biznes va tadbirkorlikni moliyalashtirish manbalari. Kichik biznes subyektlarini kredit bilan ta'minlash shakllari. Kredit turlari. Kichik biznes subyektlarini moliyalashtirishning boshqa manbalari va ulardan samarali foydalanish. Yalli darom ad va foyda. Foydaning turlari. Kichik biznes va tadbirkorlik soxdsida foyda turlarini tahlil qilish. Kichik biznes va tadbirkorlik tizimida rentabellik darajaşini xyasoblash usullari.	2	2	2
8.	**Tadbirkorlik etikasi va madaniyati.** Tadbirkor raxbar etikasi. Tadbirkor raxbarning etika kodeksi. O'ziga jalb qilish imidji. Tadbirkor raxbar faoliyatining ruxiy-lsixologik xususiyatlari. Tadbirkor raxbar etiketi. Suxbatlashish, tanishish hamda surashish normasi. Ish kontraktlarini tashkil qilish. Ish suxbatlarini olib borish. Ish kogozlarini yozish. Telefonda gallashish madaniyati. Ish lrotokoli va hisoboti. Tadbirkor raxbarning nutk madaniyati va uning ruxiy-lsixologik xususiyatlari. Tadbirkor raxbarning tashki ko'rinishi va uzini tutishi. Tadbirkor raxbar va xodimlar o'rtasidagi munosabatlar. Tadbirkor raxbar faoliyatida mojaroli xolatlar va ularni	2	2	2

	hal etish usullari.			
9.	**Kichik biznes va tadbirkorlik subyektlarining eksport saloxiyatini baxolash** Kichik biznes va tadbirkorlik subyektlarida eksport ning xozirgi xolati va tahlili. Eksport yor korxonalarning davlat tomonidan qo'llab-kuvvatlanishi. Eksport yor korxonalarga yaratilgan shart-sharoitlar va imtiyozlar. Eksport ga maxsulot ishlab chiqaruvchi korxonalar oldida turgan muammolar va ularni bartaraf etish yullari. Kichik biznes korxonalarida eksport bol maxsulotlar ishlab chiqarishni ragbatlantirish. X,orijda o'zbek savdo uylarini tashkil etish. Eksport ko'rsatkichlarini hisoblash usullari.	2	2	2
	Jami	**18**	**18**	**18**

ASOSIY QISM

Ma'ruza mashg'ulotlari

ASOSIY QISM

1-Mavzu.Kichik biznes va tadbirkorlikning mohiyati va mazmuni.

Kichik biznes va tadbirkorlik tushunchalari. Kichik biznes va tadbirkorlikning mohiyati. Kichik biznes va tadbirkorlik faoliyatining iqtisodiy, ijtimoiy va xuquqiy asoslari. Kichik biznes va tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirishning maqsadi va vazifalari. Kichik biznes va tadbirkorlikni iqtisodiyotda tutgan o'rni.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari:*dialogik yondoshuv, muammoli ta'lim. Aqliy hujum, blits, ajurali arra, munozara, o'z-o'zini nazorat.*

Adabiyotlar: A1, A2, A4, Q7, Q8, Q9, Q10

2-Mavzu.Kichik biznes va tadbirkorlik faoliyatining turlari va shakllari

Tadbirkorlik turlari. Ishlab chiqarish tadbirkorligi. Innovatsion tadbirkorlik. Ilmiy texnik tadbirkorlik. Tovar ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatish boyicha tadbirkorlik. Tijorat tadbirkorligi. Moliyaviy tadbirkorlik. Maslaxat tadbirkorligi. Maslaxat xizmatlari. Tadbirkorlik shakllari. Yakka tartibdagi tadbirkorlik. Xususiy tadbirkorlik. Oilaviy tadbirkorlik. Firmalar. Ma'suliyati cheklangan va cheklanmagan jamiyatlar. Aksiyadorlik jamiyati. KorloratsiY. Xolding komlaniY. Davlat korxonalari. Konsern. Konsorsium. Koolerativ. Kartel. Sindikat. Venchur korxonalar. Injiniring korxonalar.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari:*dialogik yondoshuv, muammoli ta'lim. Aqliy hujum, blits, ajurali arra, munozara, o'z-o'zini nazorat.*

Adabiyotlar: A1, A2, A4, Q7, Q8, Q9, Q10

3-Mavzu. Kichik biznes va tadbirkorlik faoliyatini tashkil etish va boshqarish.

Kichik biznes va tadbirkorlik korxonalarini tashkil etish va davlat royxatidan o'tkazish tartibi. Kichik biznes subyektlarini bank, soliq va moliya muassasalaridan royxatdan o'tkazish uchun zarur xujjatlar, ularning mazmuni. Kichik biznes subyektlarining bankrotliligi. Kichik biznes va tadbirkorlik subyektlarini qayta tashkil etish va yolish tartibi. Kichik biznes va tadbirkorlik korxonalariga litsenziya berish tartibi. Kichik biznes va tadbirkorlik korxonalariga litsenziya beruvchi tashkilotlar. Kichik biznes va tadbirkorlik faoliyatini boshqarishning maqsadi va vazifalari. Kichik biznes va tadbirkorlik korxonalari boshqaruvining tashkiliy tuzilmalari. Kichik biznes va

tadbirkorlik subyektlarini boshqarish usullari va qarorlar qabul qilish jarayoni.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari:*dialogik yondoshuv, muammoli ta'lim. Aqliy hujum, blits, ajurali arra, baliq skeleti, munozara, o'z-o'zini nazorat.*

Adabiyotlar: A1, A2, A3, A4, Q7, Q8, Q9, Q10

4-Mavzu.Kichik biznes va tadbirkorlik subyektlarida marketing faoliyatini tashkil etish

Kichik biznes va tadbirkorlik faoliyatida marketingning ahamiyati. Marketing - biznes falsafasi. Marketingning boshqaruv funksiyasi. Bozorni tanlash. Tadbirkorlik faoliyatida bozor segmentatsiyasining ahamiyati. Bozor segmentatsiyasining xususiyatlari. Bozorni segmentlashni tashkil etish. Bozordagi maqsadli segmentni tanlash. Bozor imkoniyatlarida biznesdagi kuchli tomonlarning muvofiqligi. Tovarning hayotiylik davri. Kichik biznes va tadbirkorlik tizimida reklama faoliyatini tashkil etish. Kichik biznes va tadbirkorlik faoliyatida marketing tadqiqotlaridan foydalanish. Kichik biznes va tadbirkorlik faoliyati uchun marketing dasturini ishlab chiqish.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari:*dialogik yondoshuv, muammoli ta'lim. Aqliy hujum, blits, ajurali arra, baliq skeleti, munozara, o'z-o'zini nazorat.*

Adabiyotlar:A1, A2, A3, A4, Q7, Q8, Q9, Q10

5-Mavzu. Kichik biznes va tadbirkorlik faoliyatini rejalashtirish.

Kichik biznes va tadbirkorlik faoliyatini rejalashtirishning maqsadi va vazifalari. Kichik biznesni va tadbirkorlikni rivojlantirishda biznes- rejaning ahamiyati. Biznes-rejaning mohiyati, mazmuni va tuzish zaruriyati. Biznes-rejaning asosiy bo'limlari. Biznes-rejani bajarilishini nazorat qilish. Kichik biznes va tadbirkorlik faoliyatini rejalashtirishni takomillashtirish.

Kichik biznes va tadbirkorlik faoliyatini iqtisodiy tahlil qilishning maqsadi va vazifalari. Kichik biznes va tadbirkorlik korxonalari faoliyatini olerativ va strategik tahlil qilish. Kichik biznes va tadbirkorlik korxonalari faoliyati samaradorligi tahlili.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari:*dialogik yondoshuv, muammoli ta'lim. Aqliy hujum, blits, ajurali arra, baliq skeleti, munozara, o'z-o'zini nazorat.*

Adabiyotlar: A1, A2, A4, Q7, Q8, Q9, Q10

6-Mavzu Kichik biznes va tadbirkorlik subyektlariga xizmat ko'rsatuvchi bozor infratuzilmalari Infratuzilmaning mohiyati. Kichik biznes va tadbirkorlik subyektlariga xizmat ko'rsatuvchi bozor infratuzilmasi turlari. Brokerlik idoralari, ulgurji va chakana savdo tuzilmalari, lizing, konsalting va sug'urta komlaniyalari, bojxona xizmati, axborot - maslaxat markazlari, injinering va auditorlik firmalari.

O'zbekistonning bank-moliya tizimi. Bank-moliya sohasidagi o'zgarishlar. Banklarning asosiy oleratsiyalari. Kichik biznes va tadbirkorlikni rivojlantirishda banklarning roli. Banklardan kredit berish tartibi.

O'zbekistonda soliq tizimi. Umumdavlat va maxdlliy soliqlar. Soliq yukini kamaytirishga karatilgan soliq siyosati. Kichik biznes va tadbirkorlik subyektlarini soliqqa tortish. Kichik biznes va tadbirkorlik subyektlaridan olinadigan soliq turlari. Kichik biznes va tadbirkorlik subyektlaridan soliq olish qoidalari va soliq imtiyozlari.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari:*dialogik yondoshuv, muammoli ta'lim. Aqliy hujum, blits, ajurali arra, baliq skeleti, munozara, o'z-o'zini nazorat.*

Adabiyotlar:A1, A2, A4, Q7, Q8, Q9, Q10

7-Mavzu. Kichik biznes va tadbirkorlik subyektlarining moliyaviy faoliyati tahlili

Kichik biznes va tadbirkorlik subyektlarining moliyaviy faoliyati ko'rsatkichlari. Kichik biznes va tadbirkorlik subyektlarining asosiy moliyaviy xujjatlari. Balans. Kichik

biznes va tadbirkorlik subyektlari moliyaviy faoliyatini tahlil qilish. Moliyaviy tahlilning turlari va ularni o'tkazish uslublari. Kichik biznes va tadbirkorlikda moliyaviy rejalashtirishning mohiyati, maqsadi va asosiy ko'rsatkichlari. Kichik biznes va tadbirkorlikni moliyalashtirish manbalari. Kichik biznes subyektlarini kredit bilan ta'minlash shakllari. Kredit turlari. Kichik biznes subyektlarini moliyalashtirishning boshqa manbalari va ulardan samarali foydalanish.

Yalli darom ad va foyda. Foydaning turlari. Kichik biznes va tadbirkorlik soxdsida foyda turlarini tahlil qilish. Kichik biznes va tadbirkorlik tizimida rentabellik darajasini xyasoblash usullari.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari:*dialogik yondoshuv, muammoli ta'lim. Aqliy hujum, blits, ajurali arra, baliq skeleti, munozara, o'z-o'zini nazorat.*

Adabiyotlar:A1, A2, A4, Q7, Q8, Q9, Q10

8-mavzu. Tadbirkorlik etikasi va madaniyati.

Tadbirkor raxbar etikasi. Tadbirkor raxbarning etika kodeksi. O'ziga jalb qilish imidji. Tadbirkor raxbar faoliyatining ruxiy-lsixologik xususiyatlari. Tadbirkor raxbar etiketi. Suxbatlashish, tanishish hamda surashish normasi. Ish kontraktlarini tashkil qilish. Ish suxbatlarini olib borish. Ish kogozlarini yozish. Telefonda gallashish madaniyati. Ish lrotokoli va hisoboti. Tadbirkor raxbarning nutk madaniyati va uning ruxiy-lsixologik xususiyatlari. Tadbirkor raxbarning tashki ko'rinishi va uzini tutishi. Tadbirkor raxbar va xodimlar urtasidagi munosabatlar. Tadbirkor raxbar faoliyatida mojaroli xolatlar va ularni hal etish usullari.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari:*dialogik yondoshuv, muammoli ta'lim. Aqliy hujum, blits, ajurali arra, baliq skeleti, munozara, o'z-o'zini nazorat.*

Adabiyotlar: A1, A2, A4, Q7, Q8, Q9, Q10

9-Mavzu.Kichik biznes va tadbirkorlik subyektlarining eksport saloxiyatini baxolash

Kichik biznes va tadbirkorlik subyektlarida eksport ning xozirgi xolati va tahlili. Eksport yor korxonalarning davlat tomonidan qo'llab- kuvvatlanishi. Eksport yor korxonalarga yaratilgan shart-sharoitlar va imtiyozlar. Eksport ga maxsulot ishlab chiqaruvchi korxonalar oldida turgan muammolar va ularni bartaraf etish yullari. Kichik biznes korxonalarida eksport bol maxsulotlar ishlab chiqarishni ragbatlantirish. X,orijda o'zbek savdo uylarini tashkil etish. Eksport ko'rsatkichlarini hisoblash usullari.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari:*dialogik yondoshuv, muammoli ta'lim. Aqliy hujum, blits, ajurali arra, baliq skeleti, munozara, o'z-o'zini nazorat.*

Adabiyotlar:A1, A2, A4, Q7, Q8, Q9, Q10

"Kichik biznes va tadbirkorlik " fani bo'yicha ma'ruza mashg'ulotining kalendar rejasi

T/r	Mavzular nomi	Soat
1.	Kichik biznes va tadbirkorlikning mohiyati va mazmuni.	2 soat
2.	Kichik biznes va tadbirkorlik faoliyatining turlari va shakllari	2 soat
3.	Kichik biznes va tadbirkorlik faoliyatini tashkil etish va boshqarish.	2 soat
4.	Kichik biznes va tadbirkorlik subyektlarida marketing faoliyatini tashkil etish	2 soat
5.	Kichik biznes va tadbirkorlik faoliyatini rejalashtirish.	2 soat
6.	Kichik biznes va tadbirkorlik subyektlariga xizmat ko'rsatuvchi bozor infratuzilmalari	2 soat
7.	Kichik biznes va tadbirkorlik subyektlarining moliyaviy faoliyati tahlili	2 soat
8.	Tadbirkorlik etikasi va madaniyati.	2soat
9.	Kichik biznes va tadbirkorlik subyektlarining eksport saloxiyatini baxolash	2soat
	Jami:	18 soat

Amaliy mashg'ulotlarning tavsiya etiladigan mavzulari

1."Kichik biznes va tadbirkorlikning mohiyati va mazmuni.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: *muammoli ta'lim. Blis-so'rov, munozara, BBB, Insert.*

Adabiyotlar: A1, A2, A3, Q6, Q11, Q12, Q13, Q14

2.Kichik biznes va tadbirkorlik faoliyatining turlari va shakllari

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: *muammoli ta'lim. Blis-so'rov, munozara, BBB, Insert.*

Adabiyotlar: A1, A2, A3, Q6, Q11, Q12, Q13, Q14

3.Kichik biznes va tadbirkorlik faoliyatini tashkil etish va boshqarish.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: *dialogik yondoshuv, muammoli ta'lim. Kichik guruhlarda ishlash,bahs- munozara, o'z-o'zini nazorat.*

Adabiyotlar: A1, A2, A3, Q6, Q11, Q12, Q13, Q14

4.Kichik biznes va tadbirkorlik subyektlarida marketing faoliyatini tashkil etish

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: *dialogik yondoshuv, muammoli ta'lim. Kichik guruhlarda ishlash,bahs- munozara, o'z-o'zini nazorat.*

Adabiyotlar: A1, A2, A3, Q6, Q11, Q12, Q13, Q14

5. Kichik biznes va tadbirkorlik faoliyatini rejalashtirish.

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: *dialogik yondoshuv, muammoli ta'lim. Bahs-munozara, o'z-o'zini nazorat.*

Adabiyotlar: A1, A2, A3, Q6, Q11, Q12, Q13, Q14

6.Kichik biznes va tadbirkorlik subyektlariga xizmat ko'rsatuvchi bozor infratuzilmalari

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: *dialogik yondoshuv, muammoli ta'lim. Bahs-munozara, o'z-o'zini nazorat.*

Adabiyotlar: A1, A2, A3, Q6, Q11, Q12, Q13, Q14

7.Kichik biznes va tadbirkorlik subyektlarining moliyaviy faoliyati tahlili

Qo'llaniladigan ta'lim texnologiyalari: *dialogik yondoshuv, muammoli ta'lim. Bahs- munozara, o'z-o'zini nazorat.*

Adabiyotlar: A1, A2, A3, Q6, Q11, Q12, Q13, Q14

8. Tadbirkorlik etikasi va madaniyati.

Qo‘llaniladigan ta’lim texnologiyalari: *dialogik yondoshuv, muammoli ta’lim. munozara, o’z-o’zini nazorat.*
Adabiyotlar: A1, A2, A3, Q6, Q11, Q12, Q13, Q14

9.Kichik biznes va tadbirkorlik subyektlarining eksport saloxiyatini baxolash.
Qo‘llaniladigan ta’lim texnologiyalari: *dialogik yondoshuv, muammoli ta’lim. munozara, o’z-o’zini nazorat.*
Adabiyotlar: A1, A2, A3, Q6, Q11, Q12, Q13, Q14

“Kichik biznes va tadbirkorlik” fani bo‘yicha amaliy mashg‘ulotining kalendar rejasi

T/r	Mavzular nomi	Soat
1.	Kichik biznes va tadbirkorlikning mohiyati va mazmuni.	2 soat
2	Kichik biznes va tadbirkorlik faoliyatining turlari va shakllari	2 soat
3.	Kichik biznes va tadbirkorlik faoliyatini tashkil etish va boshqarish.	2 soat
4	Kichik biznes va tadbirkorlik subyektlarida marketing faoliyatini tashkil etish	2 soat
5	Kichik biznes va tadbirkorlik faoliyatini rejalashtirish.	2 soat
6	Kichik biznes va tadbirkorlik subyektlariga xizmat ko’rsatuvchi bozor infratuzilmalari	2 soat
7	Kichik biznes va tadbirkorlik subyektlarining moliyaviy faoliyati tahlili	2 soat
8	Tadbirkorlik etikasi va madaniyati.	2 soat
9	Kichik biznes va tadbirkorlik subyektlarining eksport saloxiyatini baxolash	2 soat
	Jami:	18 soat

Mustaqil ishni tashkil etishning shakli va mazmuni

Talaba mustaqil ishining asosiy maqsadi – o’qituvchining raxbarligi va nazoratida muayyan o’quv ishlarini mustaqil ravishda bajarish uchun bilim va ko’nikmalarni shakllantirish va rivojlantirish. Talaba mustaqil ishini tashkil etishda quyidagi shakllardan foydalanadi:

- ayrim nazariy mavzularni o’quv adabiyotlari yordamida mustaqil o’zlashtirish;
- berilgan mavzular boyicha axborot (referat, taqdimot) tayyorlash;
- nazariy bilimlarni amaliyotda qo’llash;
- maxsus adabiyotlar boyicha fanning bo’lim yoki mavzulari ustida ishlash;
- talabalarning o’quv-ilmiy tadqiqot ishlarini bajarish bilan bog’liq bo’lgan fanning bo’lim va mavzularini chuqur o’rganish;
- keys-stadilar va o’quv loyihal arini mustaqil bajara olish;
- faol va muammoli o’qitish uslubidan foydalaniladigan o’quv mashg’ulotlarini

o’zlashtirish;
- ilmiy maqola, tezislar, turli ilmiy anjumanlarga ma’ruza tayyorlash va x.k.

Mustaqil ishni tashkil etish boyicha uslubiy ko’rsatma va tavsiyalar, keys-stadi, vaziyatli masalalar tullami ishlab chikiladi. Unda talabalarga asosiy ma’ruza mavzulari boyicha amaliy tolshirik, keys-stadilar yechish uslubi va mustaqil ishlash uchun vazifalar belgilanadi.

№	Mavzular nomi	soat
1	O’zbekistonda kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirishni davlat tomonidan qo’llab-quvvatlash chora-tadbirlari.	2 soat
2	Xorijiy mamlakatlarda kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlanishi.	2 soat
3	Aholining bandlik muammosini hal etishda tadbirkorlikning tutgan	1 soat
4	Tovar ishlab chiqarish va xizmat ko’rsatish boyicha tadbirkorlikni rivojlantirish masalalari Savdo-xarid va savdo-vositachilik kichik biznes va xususiy tadbirkorligini rivojlantirish yunalishlari	1 soat
5	Xususiy tadbirkorlikni rivojlantirish muammolari	1 soat
6	Kichik biznes taktikasi va strategiyasi	1 soat
7	Kichik biznes obyektlari, subyektlari va shakllari	1 soat
8	Kichik biznes va tadbirkorlikni rivojlantirishni davlat tomonidan qo’llab-quvvatlash	2 soat
9	Kichik biznes va tadbirkorlik faoliyatini rejalashtirishni takomillashtirish	1 soat
10	Kichik biznes korxonalarini boshqarishni o’ziga xos xususiyatlari	1 soat
11	Kichik biznes korxonalarining bankrotliligi va ularni davlat tomonidan moliyaviy qo’llab-quvvatlash	1 soat
12	Kichik biznes va tadbirkorlik subyektlarida maxsulot tannarxining kamaytirish yullari	1 soat
13	Kichik korxonalar va tadbirkorlik subyektlari maxsulotiga baxo belgilash bosqichlari va usullari.	1 soat
14	Kichik biznes va tadbirkorlik subyektlari faoliyatida tavakkalchilikni kamaytirish yullari	1 soat
15	Kichik biznes va tadbirkorlik subyektlari faoliyati samaradorligini oshirish yullari	1 soat
	Jami:	**18**

Dasturning axborot-uslubiy ta’minoti

Mazkur fanni o’qitish jarayonida ta’limning zamonaviy ilg’or interfaol usullaridan, ledagogik va axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining lrezentatsiya (takdimot), multimedia va elektro-didaktik texnologiyalardan foydalaniladi. Amaliy mashg’ulotlarda aqliy xujum, klaster, blits-surov, gurux bilan ishlash, insert, takdimot, keys-stadi kabi usul va texnikalardan keng foydalaniladi.

ADABIYOTLAR

Foydalaniladigan adabiyotlar royxati

Asosiy adabiyotlar

1. Samadov A.N., Ostanaqulova G.N. Kichik biznes va tadbirkorlik. T.: Moliya-iqtisod, 2008.
2. Boltaboyev M.R., Qosimova M.S.,Ergashxodjayeva SH.J., G'oyigtnazarov B.K.,Samadov A.N., Xodjayev R.S. Kichik biznes va tadbirokrlik. - T.:ADIB NASHRIYOTI, 2011 - 235 b.
3. Qosimova M.S., Yusupov M.A., Ergashxodjaeva Sh.J. Marketing. -T.: TDIU - 2010 .
4. Xodiyev B.Y., Qosimova M.C., Samadov A.H. Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik. T.: TDIU, 2011.

Qo'shimcha adabiyotlar

1. Mirziyoev SH.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. 2017.488b.
2. Mirzayoyev.SH.MBuyukkelajagimiznimardvaolijanobxalqimizbilanbirgakuramiz -- T:O'zbekiston 2017- 488 b
3. O'zbekistonRespublikasiPrezidentining 2017 yil 7 fevraldagiPF-4947 – sonli "O'zbekistonRespublikasiniyanadarivojlantirishbo'yichaxarakatlarstrategiyasito'g'risida" Farmoni[WWW.lex.uz.]
4. Uma Sekaran and Roger Bougle Research methods for business: askllbuilding approach /Seventh edition.ISBN978119165552 (pbk)2016.
5. Joe Martelli,Sue Greener.An introduction to Bussiness Research Methods 2018
6. Naval Bajpai Business Research Methods.Copyright 2011 Dorling Kindersley Pvt Ltd Licensess of Pearson Education in South Asia.
7.

Elektron resurslar:

1. W.W.W.gov.uz.- O'zbekistan Respublikasi Davlat hokimiyati portapi.
2. WWW.lex. uz – O'zbekistan Respublikasi Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi.
3. WWW.mineconomy.uz (O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot vazirligi)
4. WWW.mehnat.uz (O'zbekiston Respublikasi Mehnat va aholini ijtimoiy muhofasa qilish vazirligi)
5. WWW.mf.uz (O'zbekiston Respublikasi Moliya vazirligi)
6. WWW.stat.uz (O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi)
7. WWW.ima.uz (O'zbekiston Respublikasi Intellektual mulk agentligi)
8. WWW.academy.uz (Fanlar akademiyasi).
9. www.uza.uz - O'zbekistan milliy axborot agentligi rasmiy sayti.
10. www.cer.uz - Iqtisodiy tadqiqotlar Markazining rasmiy sayti.